

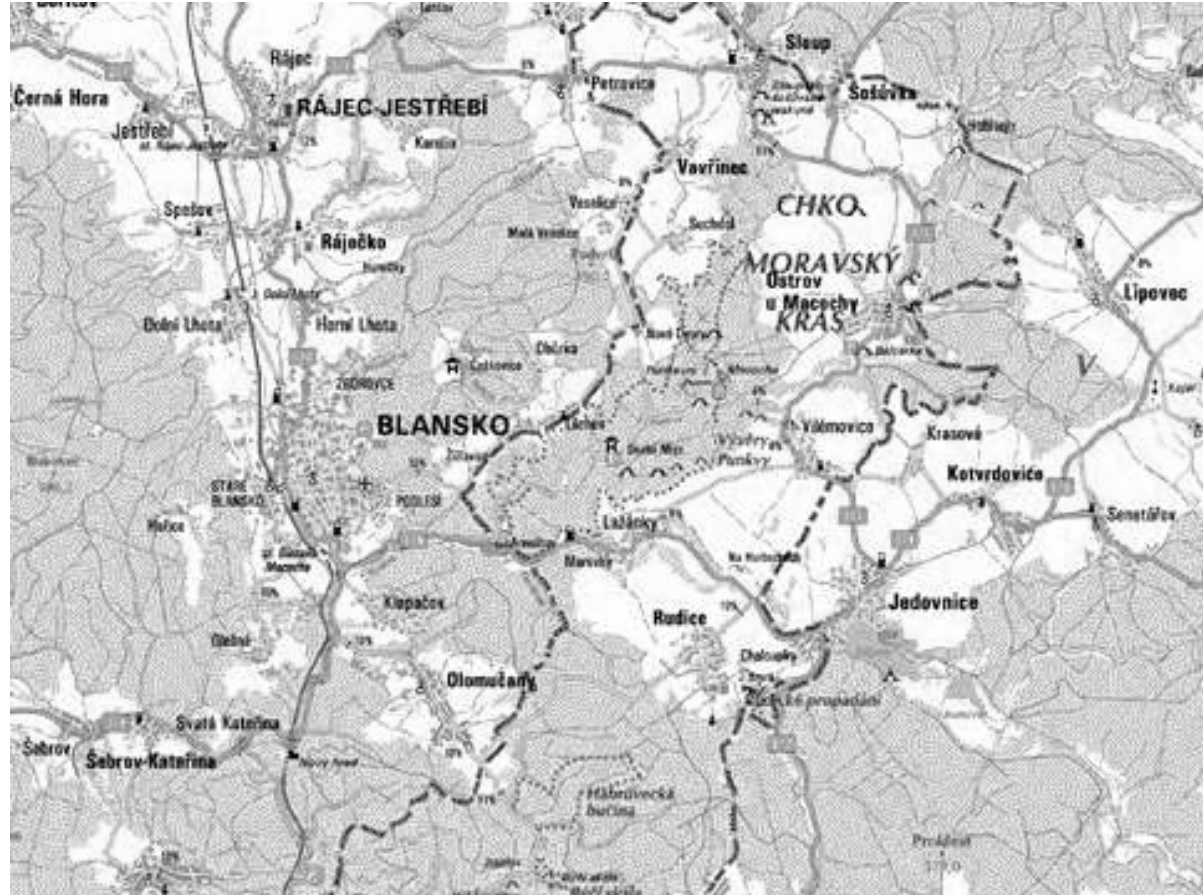

CHKO Moravský kras

Jana BENEŠOVÁ

Základní údaje

- Na sever od Brna až ke Sloupu
- Délka 24 km, šířka 2-6 km
- Plocha 92 km²
- CHKO od roku 1956
- Devonské vápence – stáří 350 mil. let

Vznik

- V době prvohor, kdy zde bylo moře
 - Nynější stav – z doby, kdy se utvářela říční síť – erozní činnost
 - Voda do puklin – rozpouštění vápence – postupné zvětšování děr
 - Je známo přes 1000 jeskyní
 - Koncentrace téměř všech krasových jevů
- ... kaňony, ponory, závrtky, propasti, vyvěračky, jeskyně, škrapová pole, slepá, poloslepá údolí...

Nejznámější suchá údolí:

Suchý žleb – mezi Skalním mlýnem a Holštejnem

Pustý žleb – asi 8km, mezi Sloupem a Sklaním mlýnem

Lažánecký žleb – mezi Jedovnicemi a Blanskem

Okolí Moravského krasu

- Zalesněná, kopcovitá oblast
- Západ – Hornosvratecká vrchovina, nejvyšší hora – Sýkoř – 702m n.m., převažuje svor
- Střed – Boskovická brázda, křídové usazeniny – hl.pískovec
- Východ – Drahanská vrchovina, slepenec – nejvyšší hora – Skalky – 735m n.m.

Dělení Moravského krasu dle povodí

Části:

- **Severní** – povodí Punkvy
- **Střední** – část k povodí Křtinského a Jedovnického potoka s Jedovnickým propadáním
- **Jižní** – část k povodí Říčky

Krápníky

- Voda do puklin – vlivem rozpouštění vápence zvětšování – vznik jeskyní
- Na stěnách – vápencové povlaky a vodopády
- Stalagmity, stalagtity, stalagnáty
- 1 mm³ krápníku roste 15 let
- Duté krápníčky – brčka - 1 mm³ roste 3 roky

Rostlinstvo a živočišstvo

- Rostlinstvo velmi bohaté – teplomilné i horské rostliny – díky inverzi v hlubokých údolích

Tis červený – ohrožená dřevina

Kruhatka mathiolová – jediný výskyt této rostliny ve střední Evropě

horské rostliny: *Jelení jazyk*, *brambořík nachový*, *měsíčnice*,
lomikámen vždyzelený, *ploštičník*

teplomilné rostliny: *Koniklec velkokvětý*, *kavyl úzkolistý*, *kozinec rakouský*

- Zvířena – nijak zvlášť odlišná -*srnci*, *mufloni*, *prasata*, *zajíci*... V jeskyních – nejvíce druhů netopýrů v ČR

Les

- Pokrývá 60 %
- V minulosti velké kácení
- Od 19. stol. vysazování – *borovice černá, smrk*
- Zachování původních lesů – dnes chráněny – převaha *buku*, příměsy *jedle, smrku, javoru*
- Jižní stráně – především *dub a lípa*

Propast Macocha

- Mezi dvěma krasovými údolími – Suchým a Pustým žlebem
- Délka – 174m, šířka 76m, hloubka 138,6m + asi 30m hloubka jezírka
- Vznik spojením 70m dlouhého závrtu nahore a dómu dole

Punkevní jeskyně

- Spojují Pustý žleb a Macochu (jak suchou, tak vodní cestou)
- Celková délka – 1170m, z toho 450m vodní cesta
- Průměrná teplota 8,8°C
- První průplav jeskyní – roku 1808

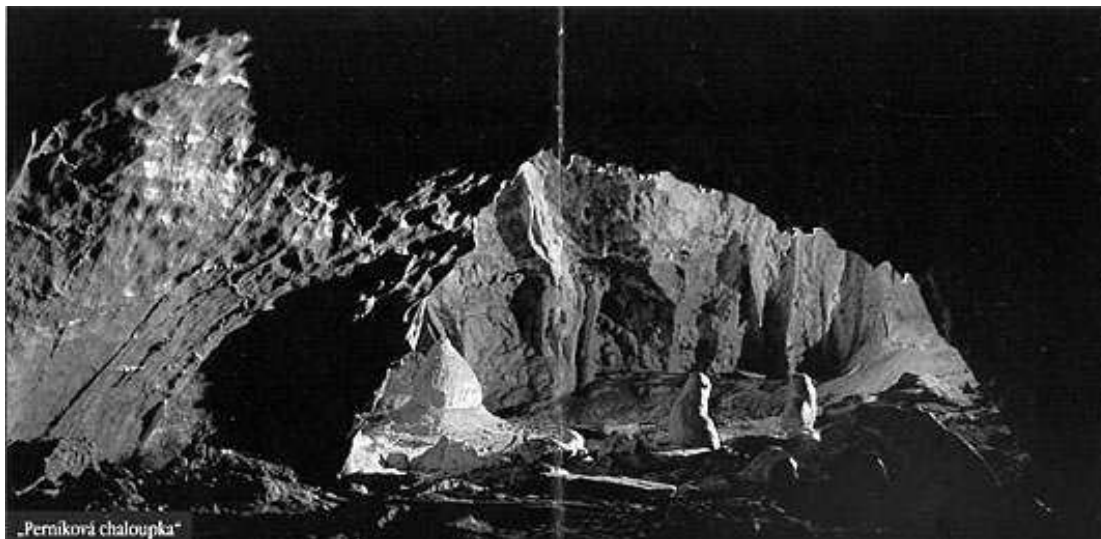

Sloupsko – Šošůvské jeskyně

- Na jižním okraji obce Sloup
- Celková délka 4,5km
- Průměrná teplota – 6,2°C
- Celý komplex je tvořen soustavou mnoha jeskyní, ve dvou patrech; vše spojeno umělými chodbami (od počátku 20.stol.)
- Mnoho krápníků zdevastováno, dříve zajímavé a bizarní tvary
- Dříve louče – černání stěn a stropů

Jeskyně Balcarka

- Na jižním okraji Ostrova u Macochy
- Vchod 15m vysoko nad údolím
- Vstupní část vytvořila Bílá voda, před tím osídlení pravěkým člověkem
- Vyniká krápníkovou výzdobou a barevností
- Průměrná teplota 8,7°C

Kateřínská jeskyně

- Nachází se na konci Suchého žlebu
- Nádherná krápníková výzdoba
- Největší jeskynní prostora – délka 96m, šířka 44m, výška 20m, obvod 250m; dobrá akustika - koncerty
- Průměrná teplota 7°C

Jeskyně Blanických rytířů

- Na sever od města Kunštát, u obce Rudka
- Jeskyně na zakázku vytesána S. Rolínkem – svatováclavské vojsko, sv.Václav, pozůstatky 14m vysokého T.G.Masaryka
- Park kolem jeskyně – charakter botanické zahrady, zde další pískovcové sochy

Býčí skála

- Bývalá vývěrová jeskyně podzemního Jedovnického potoka
- Za války - výroba zbraní
- Větší objevy až po 2.sv. válce – spojení s Rudickým propadáním
- Celková délka chodeb – 13 km
- Oblast chráněna jako NPP

Rudické propadání

- Tok Jedovnického potoka do poloslepého údolí, zde náhle uzavřen vysokou kolmou stěnou
- Délka 6000m, místy až 220m pod povrchem
- Za první republiky – mlýn s pohonem na podzemní vodu
- Byly plány na podzemní vodní elektrárnu

